

[Grethe Philip.]

klart, at ægteskabslovgivningen og abortlovgivningen ligger helt uden for, hvad EF beskæftiger sig med. Det samme gælder børneforsorg og åndssvageforsorg, områder, der alle har været særligt i søgelyset i fællesmarkedsdebatten. Vi kan som hidtil helt selv bestemme både vor kurs og vort niveau. De ændringer i vor pensionslovgivning, som er afledt af kravet om fri bevægelighed af arbejdskraften inden for EF-landene, forringer ikke kvindernes stilling. Tværtimod har de netop givet anledning til, at kvinder nu endelig får opfyldt et længe næret ønske om at få folkepensionen udmålt og udbetalt til hver ægtefælle for sig.

Mange har hæftet sig ved finansieringen af de sociale ydelser. Det er rigtigt, at den danske form for finansiering, med den store vægt, vi lægger på en skattefinansiering, er til fordel særlig for de hjemmearbejdende hustruer, sammenlignet med andre finansieringsformer. Men det er jo allerede under debatten og det materiale, der er blevet fremlagt, klart påvist, at vi selv kan bestemme vores finansieringsform for de sociale ydelser. Jeg tror, vi skal gøre os klart, at kampen, diskussionen, på dette område, ikke står i EF. Det er ikke et spørgsmål om, hvad der kan blive os pålagt af EF. Nej, den står her inde i folketinget, hvor der måske nok vil være mange ting, der vil trække i retning af, at vi går noget mere over imod forsikringer.

Ligelønnen er et andet spørgsmål, der har været stærkt inde i debatten, særlig når man så på følgerne for kvinder. Vi har adskillige gange hørt, at gik vi ind i fællesmarkedet, ville det tidspunkt, da man kunne opnå ligeløn, blive udskudt, muligvis — det har vel ligget bag det — muligvis ville vi aldrig kunne nå ligelønnen, i hvert fald ikke i vores levetid. Det forekommer mig, at den debat, der er ført om ligelønnen, har været overordentlig unuanceret til skade for en nøgtern bedømmelse af, hvad det egentlig er, der foregår i landene omkring os, og hvordan det vil påvirke os. Skal vi virkelig komme ned i dette problem, skal der skelnes imellem de faktiske lønforskelle mellem mænd og kvinder i andre lande, mellem udviklingen, som den foregår i EF-landene og mellem de be-

stemmelser, der er i selve Romtraktaten eller andre bindende forordninger, og som — muligvis — kunne være en risiko for, at vi selv kunne sinkes i vores kurs imod lige-lønnen.

Der er ganske rigtigt betydelige lønforskelle mellem mænd og kvinder i EF-landene. Det viser alt det materiale, der er fremlagt. Men når vi kommer til, hvordan udviklingen i retning af at komme frem til en større ligeløn er gået, så deler vandene sig. Jeg har allerede under debatten i går givet udtryk for, at jeg har en anden opfattelse af det, der sker dernede, end fru Ritt Bjerregaard, som citerede en udtalelse i den meget omtalte rapport af madame Sullerot, hvor hun er inde på hele problematikken omkring kvindernes stilling. Jeg skal ikke her gå nøje i detaljer, men vil bede dem, der måtte være interesseret i at gå dybere ned i problematikken, om at se på og nærmere vurdere den tabel, der er gengivet i madame Sullerots rapport, i den tyske udgave side 167, tabel 45. Skulle man hellere læse dansk, har man den samme tabel i rødstrømpeoversættelsen side 155. Man vil ved at se på tabellen opdage, at overskriften er: „Gennemsnitsbruttotimelønnen for kvinder“. Der er altså ikke tale om, at man giver en tabel over ligelønnen, over timelønnen for samme arbejde. Man opstiller en tabel, der viser den gennemsnitlige bruttotimeløn for mænd og kvinder, et helt andet begreb og noget helt andet end det, vi taler om, når vi drøfter lige-løn.

Nej, skal man undersøge, hvordan det er gået med ligelønnen i fællesmarkedslandene, skal man gå et helt andet sted hen. Så skal man nemlig gå til den rapport, der er udarbejdet under et udvalg med det luxembourgiske parlamentsmedlem frk. Astrid Lulling i spidsen. Hun sidder som formand for et udvalg under Europa-parlamentet, og hun har i et dokument i det, der hedder „Europäische Parlaments-sitzungsdokumente 1971-72“, dokument 21/71 af 19. april 1971, gjort rede specielt for ligelønsproblematikken og gravet sig ned i, hvorledes det er gået med lønnen, når man ser på lønnen for det samme arbejde. Hun konkluderer, at der igennem de senere år op til det tidspunkt i december 1968, hvor undersøgelsen er foretaget, har været